

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 7. srpnja 2023.
(OR. en)

10738/23

Međuinstitucijski predmet:
2023/0235(NLE)

FRONT 208
COWEB 89
MIGR 216

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	7. srpnja 2023.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2023) 397 final
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o sklapanju, u ime Unije, Sporazuma između Europske unije i Republike Albanije o operativnim aktivnostima koje Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu provodi u Republici Albaniji

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2023) 397 final.

Priloženo: COM(2023) 397 final

Bruxelles, 7.7.2023.
COM(2023) 397 final

2023/0235 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o sklapanju, u ime Unije, Sporazuma između Europske unije i Republike Albanije o operativnim aktivnostima koje Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu provodi u Republici Albaniji

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Jedna je od zadaća Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu („Agencija”) surađivati s trećim zemljama u područjima obuhvaćenima Uredbom o europskoj graničnoj i obalnoj straži (Uredba (EU) 2019/1896) („Uredba”), „uključujući suradnju u mogućem operativnom raspoređivanju timova za upravljanje granicama u trećim zemljama”¹. Konkretnije, Agencija kao dio europske granične i obalne straže ima zadaću osiguravati europsko integrirano upravljanje granicama², među čijim je komponentama suradnja s trećim zemljama u područjima koja su obuhvaćena Uredbom, posebno usmjerena na susjedne treće zemlje i zemlje podrijetla ili tranzita za nezakonite migracije³. Agencija može surađivati s tijelima trećih zemalja nadležnima u pitanjima obuhvaćenima Uredbom u mjeri u kojoj je to potrebno za ispunjavanje njezinih zadaća⁴ te može obavljati radnje povezane s europskim integriranim upravljanjem granicama na državnom području treće zemlje uz suglasnost te treće zemlje.

U skladu s člankom 73. stavkom 3. Uredbe u okolnostima zbog kojih je potrebno raspoređivanje timova za upravljanje granicama iz stalnih snaga europske granične i obalne straže u treću zemlju u kojoj će članovi timova izvršavati izvršne ovlasti, Unija bi s dotičnom trećom zemljom trebala sklopiti sporazum o statusu. Takav sporazum o statusu trebao bi se temeljiti na predlošku koji je Komisija izradila kako je predviđeno u članku 76. stavku 1. te uredbe. Komisija je taj predložak donijela 21. prosinca 2021.⁵

Republika Albanija nalazi se na zapadnobalkanskoj migracijskoj ruti, na kojoj dolazi do znatnih nezakonitih migracija prema Europskoj uniji, kako kopnom tako i Jadranskim morem. Agencija je 2022. zabilježila više od 144 000 nezakonitih prelazaka i pokušaja prelazaka granice na vanjskim granicama Europske unije na zapadnobalkanskoj ruti. Nezakoniti migranti meta su zločinačkih organizacija koje se bave krijumčarenjem ljudi i izloženi su velikom riziku od kršenja ljudskih prava. S obzirom na to da zbog velikog broja nezakonitih dolazaka i zahtjeva za azil neke države članice Europske unije osjećaju velik pritisak, potreban je zajednički i koordinirani pristup na razini Unije.

Albanija je prva zemlja koja je postigla dogovor o sporazumu o statusu s Europskom unijom. Taj sporazum, koji se temelji na prethodnoj Uredbi o europskoj graničnoj i obalnoj straži (Uredba (EU) 2016/1624⁶), potpisan je u listopadu 2018. i stupio je na snagu 1. svibnja 2019.⁷

Međutim, zajedničke operacije koje se provode na temelju tog sporazuma o statusu ograničene su na kopnene granice Albanije s Europskom unijom i dijelove Jadranskog mora. Unutar tog ograničenog okvira Frontex je pokrenuo dvije zajedničke operacije u Albaniji:

¹ Članak 10. stavak 1. točka (u) Uredbe (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj graničnoj i obalnoj straži.

² Članak 71. stavak 1. Uredbe (EU) 2019/1896.

³ Članak 3. točka (g) Uredbe (EU) 2019/1896.

⁴ Članak 73. stavak 1. Uredbe (EU) 2019/1896.

⁵ Komunikacija COM(2021) 829 – Predložak sporazuma o statusu iz Uredbe (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1052/2013 i (EU) 2016/1624.

⁶ Uredba (EU) 2016/1624 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i o izmjeni Uredbe (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 863/2007 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe Vijeća (EZ) br. 2007/2004 i Odluke Vijeća 2005/267/EZ, SL L 251, 16.9.2016., str. 1.

⁷ SL L 46, 18.2.2019., str. 3.

zajedničku operaciju Albanija–kopno na kopnenoj granici Albanije s Grčkom (pokrenuta 22. svibnja 2019.) i zajedničku operaciju Albanija–more na albanskoj morskoj granici (pokrenuta 24. ožujka 2021.). Trenutačno oko 150 službenika Frontexa sudjeluje u tim zajedničkim operacijama, koje su poboljšale granične kontrole zahvaljujući suzbijanju nezakonitih migracija i borbi protiv prekograničnog kriminala.

Nakon stupanja na snagu Uredbe (EU) 2019/1896, kojom je prošireno područje primjene sporazumâ o statusu, Komisija je 18. studenoga 2022. dobila odobrenje Vijeća za otvaranje pregovora s Republikom Albanijom, Crnom Gorom, Srbijom i Bosnom i Hercegovinom o sporazumu o operativnim aktivnostima koje Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu treba provoditi u tim zemljama na temelju te nove uredbe. Komisija je 30. studenoga 2022. organizirala uvodni sastanak s četiri prethodno navedene zemlje, na kojem su predstavljene glavne novosti u predlošku sporazuma o statusu. Europska komisija u ime Europske unije i Republika Albanija održale su službene pregovore s ciljem postizanja dogovora 22. i 23. veljače 2023. u Tirani. Komisija smatra da su ciljevi koje je Vijeće odredilo u pregovaračkim smjernicama postignuti i da je sporazum prihvatljiv za Uniju.

Priloženi prijedlog odluke Vijeća pravna je osnova za sklapanje Sporazuma između Europske unije i Republike Albanije o operativnim aktivnostima koje provodi Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu u Republici Albaniji.

Stanje u zemljama pridruženima schengenskom području

Ovaj Prijedlog temelji se na schengenskoj pravnoj stečevini u području upravljanja vanjskim granicama. Međutim, Unija nema ovlasti za sklapanje sporazuma o statusu s Republikom Albanijom na način koji obvezuje Norvešku, Island, Švicarsku i Lihtenštajn. Kako bi se osiguralo da službenici graničnog nadzora koje te zemlje pošalju u Republiku Albaniju imaju isti status koji je predviđen budućim sporazumom o statusu, u zajedničkim izjavama priloženima sporazumu o statusu trebalo bi navesti poželjnost sklapanja sličnih sporazuma između Republike Albanije i svake od tih pridruženih zemalja.

Ova Odluka predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojima Irska ne sudjeluje, u skladu s Odlukom Vijeća 2002/192/EZ⁸; Irska stoga ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje. U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.

• **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Jačanje kontrola na državnom području Republike Albanije pozitivno će utjecati na upravljanje vanjskim granicama Unije te granicama same Republike Albanije. Sklapanje sporazuma o statusu bilo bi povezano sa širim ciljevima i prioritetima za suradnju kako su utvrđeni u Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između Europske unije i Republike Albanije⁹.

⁸ Odluka Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine, SL L 64, 7.3.2002., str. 20.

⁹ SL L 108, 29.4.2010., str. 3.

- **Temeljna prava**

Kako je utvrđeno u uvodnoj izjavi 88. Uredbe (EU) 2019/1896 Komisija će ocijeniti stanje temeljnih prava relevantno za područja obuhvaćena sporazumom o statusu u Republici Albaniji te o tome obavijestiti Europski parlament.

Predviđeni sporazum sadržavat će praktične mjere povezane s poštovanjem temeljnih prava te će se njime osigurati potpuno poštovanje temeljnih prava tijekom aktivnosti koje se organiziraju na temelju tog sporazuma. Sporazumom će se osigurati neovisan i djelotvoran mehanizam za podnošenje pritužbi u skladu s relevantnim odredbama Uredbe (EU) 2019/1896 kako bi se pratilo i osiguravalo poštovanje temeljnih prava u svim aktivnostima organiziranim na temelju sporazuma.

- **Zaštita podataka**

S Europskim nadzornikom za zaštitu podataka savjetovat će se o odredbama sporazuma o statusu koje se odnose na prijenos podataka u slučaju da se te odredbe znatno razlikuju od predložka sporazuma o statusu.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Sporazum o statusu nema financijske implikacije. Stvarno raspoređivanje timova za granični nadzor na temelju operativnog plana uključivalo bi troškove koji bi se namirili iz proračuna Agencije. Buduće operacije na temelju sporazuma o statusu financirat će se iz vlastitih sredstava Agencije kako je predviđeno godišnjim proračunskim ciklusom Unije.

Doprinos Unije Agenciji za europsku graničnu i obalnu stražu već je predviđen u proračunu Unije kako je propisano u Zaključcima Vijeća uz sporazum o višegodišnjem financijskom okviru.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Komisija će osigurati odgovarajuće praćenje provedbe sporazuma o statusu.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o sklapanju, u ime Unije, Sporazuma između Europske unije i Republike Albanije o operativnim aktivnostima koje Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu provodi u Republici Albaniji

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 77. stavak 2. točke (b) i (d) te članak 79. stavak 2. točku (c), u vezi s njegovim člankom 218. stavkom 6. točkom (a),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta¹³,

budući da:

- (1) U skladu s Odlukom Vijeća 2023/XXX od [...] Sporazum između Europske unije i Republike Albanije o operativnim aktivnostima koje provodi Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu u Republici Albaniji („Sporazum”) potpisali su [...] dana [...], podložno njegovu kasnijem sklapanju.
- (2) U skladu s člankom 73. stavkom 3. Uredbe (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴ u okolnostima zbog kojih se zahtijeva raspoređivanje timova za upravljanje granicama iz stalnih snaga europske granične i obalne straže u treću zemlju u kojoj će članovi timova izvršavati izvršne ovlasti, Unija s dotičnom trećom zemljom sklapa sporazum o statusu na temelju članka 218. Ugovora.
- (3) Ova Odluka predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojima Irska ne sudjeluje, u skladu s Odlukom Vijeća 2002/192/EZ¹⁵; Irska stoga ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (4) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske¹⁶, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje. S obzirom na to da ova Odluka predstavlja daljnji razvoj schengenske pravne stečevine, Danska, u skladu s člankom 4. navedenog protokola, u roku od šest mjeseci nakon što Vijeće odluči o ovoj Odluci odlučuje hoće li je provesti u svojem nacionalnom pravu.
- (5) Sporazum bi trebalo odobriti u ime Unije,

¹³ SL C, , str. .

¹⁴ Uredba (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1052/2013 i (EU) 2016/1624 (SL L 295, 14.11.2019., str. 1.).

¹⁵ Odluka Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine (SL L 64, 7.3.2002., str. 20.).

¹⁶ Protokol br. 22 o stajalištu Danske, SL C 326, 26.10.2012., str. 299.–303.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Sporazum između Europske unije i Republike Albanije o operativnim aktivnostima koje Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu provodi u Republici Albaniji („Sporazum”) odobrava se u ime Unije¹⁷.

Članak 2.

Komisija u ime Unije obavješćuje Republiku Albaniju kako je predviđeno u članku 22. stavku 1. Sporazuma kako bi se izrazila suglasnost Unije da bude obvezana Sporazumom.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja¹⁸.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*

¹⁷ Tekst Sporazuma objavljen je u SL L ... , str. .

¹⁸ Glavno tajništvo Vijeća objavit će datum stupanja na snagu Sporazuma u *Službenom listu Europske unije*.